

גולדה הצליחה להרגיז את כולם

כאשר התייצבה השבוע ממשלתה החדשה של גולדה מאיר לאישור הכנסת, היו פניו הם של כמה וכמה שרים עטורים בחיך כים מרוצים אבל היו גם שרים לא מעטים שניכרו על פניהם רגשות אחרים לגמרי. אלה היו דוקא ידידיה של גולדה:

יעקב שמשי שפירא התמרמר בחוג ידידיו על כי משרד המשפטים שלו היה "המשרד הראשון שהועמד למכירה". עוד בסיבוב הראשון של המגעים בין גולדה לבין גח"ל, הוצע לגוש חרות-ליבראלים

שר המשפטים שפירא מאמץ רב

לקבל את תיק המשפטים; הווכרה מועמדותו הכמעט-רואית של השופט העליון לשעבר בנימין הלוי — מבלי שאיש יתייעץ עם שפירא עצמו. שר המשפטים נאלץ חרף מצב בריאותו להשקיע מאמץ רב כדי לקנות לעצמו מעמד של שר בטוח בממלכת גולדה החדשה.

פינחס פרי: שתי הנשמות המת-רוצצות בו — זו של מזכיר כללי החיבב נאמנות לראש מפלגתו, וזו של היונה ה-מזהרת מסי' בממשלה — הותירו בו מישקע מעורב. הוא יודע כי בממשלה ש-גולדה הקימה לא יהיו דיעותיו המדיניות

שר החינוך ארון גטות לב

פופולריות. הוא גם יודע, שיהיה עליו ל-נהיג — כשר האוצר — הכבדה פופול-רית עוד פחות בנטל הימנים. הוא חושש שצירוף זה ינוצל על-ידי יריביו כדי לציינו במו"ת "דוב יוסף 1970", זכר לשר-הצנע הבלתיאהוד מראשית שנות ה-50.

יגאל ארון: הידוע בנאמנותו לכל ראשי-ממשלה, נותר עם מה שהוגדר על-ידי אחד ממקורביו כ"אולקוס פולטי" — פצע פתוח שאינו נראה לעיניו. כואב לו ששמ-עון פרס יעסוק בעניינים המדיניים של ה-

הוא החלים לא זמן מהחלת-לב.

ידוע, קרה בימים ההם ובזמן הזה גם של חנוכה, וכד קטן של שמן הס-פיק לשמונה ימים. נראה, כי בימים ההם השמן היה העיקר. בינתיים זרמו מים רבים בירדן. בחנוכה 1969 התעורר הרושם שהכד חשוב מן השמן — על כל פנים הוא יקר יותר.

שני בתי חרושת לשמן, מן הגדולים בא-רץ (עץ חיות, ויצהר) הודיעו על חידוש

איך מרמים אותך בחנויות?

גל ההתיקרות ישמוך בינואר

אתה הוא

המפסיד!

מאת

הפרשן הכלכלי של "העולם הזה"

מפוזחים לא התיקרה. יחד עם זה מוטב שתסתכל היטב בזמן הקניה — השקית ש-שקלה עוד לפני חודש-חודשיים 100 גרם, שוקלת עתה 90. הדבר מודפס, באותיות ועירות מאד, על העטיפה הפלסטית. קורה גם שמוצרים זולים "קשה להשיג". כך הדבר, למשל, עם סבון גילוח. משחת גילוח, או קופסות-לחץ של קצף-גילוח, ש-הנוחיות בשימוש שלהם עולה לך ב-500 אחוז תוספת מחיר לגבי כל גילוח, אפשר להשיג ללא כל הגבלה. קמח רגיל כמעט ואין. "קמח מיוחד לעוגות" או "קמח טופח מאליו" יש, כמובן. עליך לקנותו, גם כא-שר קמח רגיל היה בהחלט מספק את ה-צרכים.

יווי ערך המאקו הגרמני (תוספת 9% הגדול כמובן את מחיר המוצר-דים מגרמניה בארץ. המכס ומס-הקניה ה-מוטל על מוצרים אלה מגדיל את העליה במחיר. בארץ מובן מאליו שגם היבואן, הסיטונאי והסוחר צריכים להוסיף אחוזים. התוצאה: כדור-שגל של התיקרות, שמ-ר ביתן אינו מוצדק. לפני התיקוף הגרמני היה מוטל על כל יוצא מגרמניה מס מיוחד של 5% מן הערך. מס זה בוטל עתה. שעור התיקרות "הסביר" של סחורות וחומרים מגרמניה אינו עולה על 4%-6%. נוסף לכך, אין, כמובן, כל הכרח לקנות סחורות גרמניות דוקא. המחירים ביתר הארצות לא השתנו.

כל העלויות במחירים, ועיר פה — ועיר שם, מצטרפות לגל גואה והולך, שיש לו השפעות משלו. יש איריה של העלאת מחי-רים — והדבר מפתה, כמובן, כרטיסי קול-נוע התיקרו (בדרך כלל על ידי צמצום מאק-סימאלי של מספר המקומות הזולים) ב-6% במשך שנה אחת. בעית האחרת — באותו מקרה שבו אינו משיג את המקום במחיר המבוקש, ערוי להוסיף 25% כדי לקנות את כרטיסו — זה הפרש למחיר של ה-שורה הבאה. העובדה שהמוצע הסטטיסטי טי מראה על עליה של 6% בלבד, אינה יש נסיון "לעצור" את ההתיקרות על ידי הקפאת מחירי המזון בצרכניות ובי-סופרמארקטים של ההסתדרות, המפסידים ממילא און. פעולה זו זמנית — תוספת ה-יוקר, אם אמנם תושלם, תחוסב על פי מחי-רי דצמבר. בינואר 1970, עליך לצפות, אי-פוא, לכך שהמחיר לצרכן יתיאם את מחי-ריו למה שהתגזר בניתר חלקי המשק. אין זה מונע מהקונה הנבון לנצל את המצב שנוצר בינתיים.

יש לצפות לעלייה תלולה יותר של מחי-רים על צנחנות המיסים החדשים, ובמיוחד עם הפעלתו של מס-המשכורת. הלירה ש-הסתת, תהיה שווה פחות. גם הלירה ש-התרויה לא תקנה ב-1970 את אשר קנתה עוד השנה. מרבית אורחי ישראל יצטרכו לכוון רמת מחייתם באחוזים ניכרים. לכוון רמתו של רצוי במחשבה, המעוני-ינת בצמצום כוח-הקנייה של כולנו, אין היא עושה, למעשה, הרבה לביטולו של נס

אין אלה ההתיקרות היחידות ש-הצרכן הישראלי נתקל בהן בזמן האחר-רון. יש מוצרים המתיקרים בגלוי, כמו שורה שלמה של שימורי דגים (תוספת של 5%-10% תוך חודש ימים) ושל שימורי פירות וירקות. במקרים אלה הבעיה בדרך-כלל מתחילה יקרים יותר בחו"ל (במקרה של דגי טונה מיובאים), או הספקה קטנה מדי של ירקות ופירות לתעשיית השימורים ב-ארץ.

באביב זה הפרה, למשל, המועצה-לייצור-ושימור-זית האת הסכם שלה עם תעשיית השימורים, מכרה את מרבית יכול המישר-מש שהיק מיועד לעיבוד תעשייתי — לחו"ל. המדינה של 1968 המכרה שימורים

שטחים המחוקקים; שגולדה הכריעה בעד מינוי סגן שר מפד"לי במשרד החינוך; רי-שהיא ויתרה בצורה כה מופגנת לדרישת ישראל גלילי בעניין תיק הסברה, בשעה שדחתה בגסות לב את האולטימטום שלו עצמו בעניין הסגן הדתי.

שרי מפ"ם נאלצו לחפות על מע-רומיהם בסיסמות של אחריות פאטריוטית. אבל הם יודעים, כי למעשה העמידה אותם גולדה מאיר במצב של חוסר-ברירה וכי אילצה אותם להיכנס לממשלה כשותפים מישניים וחסרי-השפעה. כלפי חוץ הם מ-חיים את תנאי השתתפותם בממשלה לתנ-אים שבהם הצטרפה גח"ל לממשלת הליכוד הלאומי לפני המלחמה. אבל בדיונים פנימי-יים הם מתמרמרים על שגולדה דחקה אותם למעמד כזה, מפני שבגין לא היה שותף למאמץ הממשלתי לפני שקיבל מעמד של מתלכד-לאומי. ואילו מפ"ם היתה שותפה מלאה במשך שנים, ומעמדה החדש הוא פגיעה מכונת מצד ראש-הממשלה.

דיעות

נוסחת הפלא

הסבעת המדינית על ישראל הלכה ונסג-רה. בניגוד לאופטימיות ששררה בממשלת ישראל זמן קצר לפני הבחירות, שעה ש-נדמה היה לרבים ממנהיגי ישראל כי הנה השלים העולם עם ישיבתה של ישראל ב-שטחים שנכבשו במלחמת ששת-הימים, וכי רק עניין של זמן הוא, עד שתקבל החוקה זו מעמד רשמי מוכר, אירעה מסולת מדי-נית מייד אחרי הבחירות.

הסתבר כי ישראל חיבת למצוא בנסת-נוסחה חדשה, שתצדיק את אחיזתה בשט-חים, אחרי שכל הנוסחאות הקודמות לא התקבלו על דעת הקהל העולמית ומנהיגיה, ואז, שנתיים וחצי אחרי המלחמה, התעורר בלב רבים רעיון מלהיב, שהוליד נוסחה חדשה: היישות הפלסטינית.

אם חכיר ישראל ביישות פלסטינית ותקים מעין מדינה-בובה פלסטינית, יאפשר לה ז-דבר להמשיך ולשלוט בשטחים שהיא מח-זיקה כעשוי — סברו הניצים לשעבר, כחס-שם אחרי נוסחה שתסביר את אוני העולם. פלישת הפה של אבן. אז הביטוי לגל הגובר של התומכים החדשים ברעיון היישות הפלסטינית נתן השבוע העיתונאי ישעיהו בן-פורת, הידוע דוקא בתמיכתו ב-ניצים, במאמר שפירסם ב"דיעות אחרונות תחת הכותרת: "רעיון היישות הפלסטינית מתגלגל".

כתב בן-פורת, בין השאר:

"במסיבה עם כתבים זרים, שנערכה לפני שבוע בירושלים, פלט שר-החוץ אבא אבן, צירוף מילים, שעורר הפתעה בו במקום, אבל נשכח, ואולי נעלם אחר-כך בשטף הצ-הרותיו. צירוף המילים היה, אומה פלש-תינאית, והן נאמרו בגופה של הכרזה על היחסים בין ישראל לירדן, בהקשר לריון נציגי ארבע המעצמות...

"צירוף המילים, אמרה פלשתינאית בפי של אבא אבן, הטיעון זה שנתיים וחצי, כי רוב עמיתיו בממשלת ישראל, נגד הכרה מצידו בקיומה של ישות פלסטינית, מרמו על התסתחות שמומן אינה עוד בגדר של תופעה סמויה מן העין". רעיון גרוד — אנשים קנאים. ל-הלן מונה בן-פורת את התומכים החדשים ברעיון היישות הפלסטינית:

שר המשטרה לשעבר, אליהו ששון, שבמאמר בהארץ לפני כחודש טען כי "יש להכיר בפלסטינים כצד במשאומתן". הרמטכ"ל, רב-אלוף חיים בר-לב, ש-באפריל 1968 טען בשידור רדיו: "אין אס-שורת לחסל את הטיטורד עד אשר יהיה פיתרון והסדר לפלסטינים".

ראש עיריית ירושלים תדי קולק, ש-לדעת בן-פורת, הצהרותיו, על אף עיר-פול מסיים וחרף הכחשות שניכפו עליו, מצביעות בלי ספק על הכרתו ביישות ה-פלסטינית". השר ללא תיק שמעון פרס, שהעלה לא מכבר בהצאה רעיון על הקמת ממשלה חבלים בארץ-ישראל (חבל ישראל, חבל עזה וחבל הגדה) עם שלטון בית בעניינים מקומיים ושלטון ישראל בכל הנוגע ל-ענייני חוץ וביטחון.